

Fastighetens läge

TILLÄGG TILL PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller fastigheten Sicklaön 37:13 där också detaljplan 280 fastställd 2001 äger giltighet. Underliggande detaljplan (DP 280) gäller jämsides med undantag för nedanstående tillägg. Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

— — — — Gräns för planändringsområdet

ANVÄNDNING AV MARK

Kvartersmark

B Bostäder

UTFORMNING, UTFÖRANDE

Varsamhetsbestämmelser

k De karaktärsdrag och värden som angivits i gestaltningsprogrammet skall särskilt beaktas vid ändring

Skyddsbestämmelser

q₁ Balkong utanför fasadliv får inte uppföras

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Genomförandetiden slutar 5 år efter det att planen har vunnit laga kraft.

skala 1:1000

0 10 20 30 40 50

100 m

Ändring genom tillägg för Sicklaön 37:13 GOMANHUSET Danviks strand, Nacka kommun Enkelt planförfarande Planenheten september 2011		Planen består av: - plankarta med bestämmelser Till planen hör: - planbeskrivning - genomförandebeskrivning - gestaltningsprogram - fastighetsförteckning
Andreas Totschnig Planchef	Lena Nordenlöw Planarkitekt	
Antagen av MSN _____		MSN 2011/27-214
Laga kraft _____		DP 518

TILLÄGG TILL PLANBESTÄMMELSER, PLANBESKRIVNING samt GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

Ändring genom tillägg till detaljplan 280 Danviks strand, del av Sicklaön 37:9 och 37:13 m fl i Nacka kommun

Enkelt planförfarande

Upprättad på planenheten i augusti 2011, justerad i september 2011

HANDLINGAR

Planförslaget omfattar:

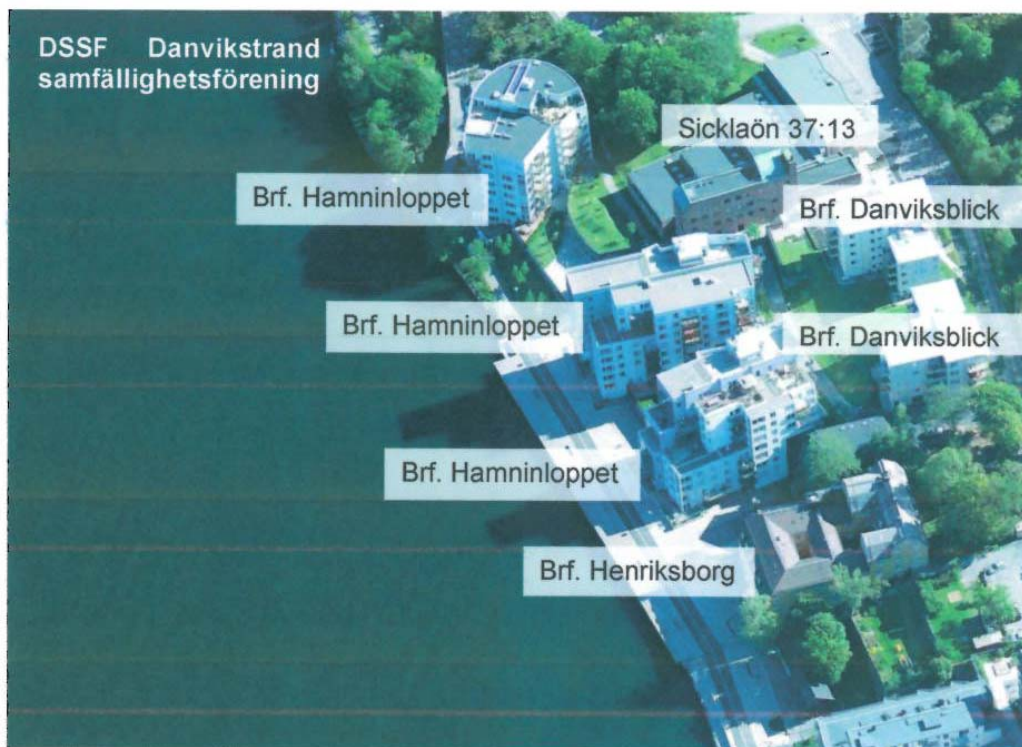
1. Detaljplanekarta med planbestämmelser
2. Planbeskrivning och genomförandebeskrivning
3. Gestaltningprogram
4. Fastighetsförteckning

PLANENS SYFTE OCH HUVUDDRAG

Fastigheten Sicklaön 37:13, det så kallade Gomanhuset, har stått tomt i flera år. Det har sedan den senaste hyresgästen flyttade ut kring årsskiftet 2007/2008 inte gått att hitta någon som vill etablera kontor eller annan verksamhet i lokalerna. Däremot har flera förfrågningar inkommit om möjligheten att ändra planen så att bostäder möjliggörs. Under flera år har det inte funnits något acceptabelt förslag på bostäder i huset som tagit hänsyn till bestämmelserna i den gällande planen, att byggnaden inte får förvanskas. Den 22 april 2009 fattade därför miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslut om att inte inleda planarbete för ändrat användningssätt.

Läget är idag annorlunda när en nybildad bostadsrättsförening, bostadsrättsföreningen Saltsjön, köpt fastigheten under förutsättning att planen ändras att även tillåta bostäder. Denna bostadsrättsförening har tillsammans med omkringliggande bostadsrättsföreningar skickat in en begäran om planändring till planenheten för lite mer än ett år sedan.

Bostadsrättsföreningarna är nu angelägna om att det sedan flera år tomma Gomanhuset kan fyllas med bostäder så att dagens förfall hindras.

Danvikstrand samfällighetsförening – flygfoto från väster

Syftet med tillägget till den befintliga planen för området är därför att tillåta bostäder i huset samtidigt som exteriören inte får förvanskas så att byggnadens kulturmiljövärden går förlorade.

Detaljplaneförslaget är av begränsad omfattning och bedöms sakna allmänintresse. Vidare strider det inte mot översiktsplanen och bedöms inte innebära någon betydande miljöpåverkan. Förslaget hanteras som enkelt planförfarande enligt plan- och bygglagens regler 5 kap 28 §.

PLANDATA

Tillägget till den befintliga planen utgörs av en enskild fastighet, Sicklaön 37:13 även kallat Gomanhuset, som ligger i korsningen Östra Finnbodavägen och Henriksdalsbacken. Fastigheten som har en privat ägare är på cirka 3 000 m².

INTRESSEN ENLIGT KAPITEL 12 PBL

Riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken

Fastigheten ligger inom ett område som är av riksintresse för kulturmiljövården. Riksintresset sträcker sig längs Nackas norra kust ända från Stockholm via Vaxholm ut till Lindalssundet i Värmdö. Riksintresset består i att området är en del av Stockholms inlopp och därför en viktig del i stadsbilden, att skärgårdskaraktären fortsätter ända in till den centrala staden och att bebyggelsen består av kulturhistoriskt och arkitektoniskt värdefulla byggnader. Riksintresset omfattar även den topografiska särarten med den höga förkastningsbranten som gör att området består av två olika nivåer med 15 meters höjdskillnad. Fastigheten gränsar dessutom till två andra områden av riksintresse, nämligen Nationalstadsparken på Djurgårdssidan och vattnet precis norr om fastigheten som är klassat som riksintresse för sjöfarten.

Mellankommunala intressen

Planförslaget bedöms inte vara av mellankommunalt intresse.

Miljö kvalitetsnorm enligt 5 kap Miljöbalken

Planförslaget innebär inte att någon nu gällande miljö kvalitetsnorm överskrids.

Hälsa och Säkerhet

Planförslaget bedöms inte medföra någon försämring vad avser hälsa och säkerhet inom eller i anslutning till området.

GÄLLANDE PLANER OCH TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

För området gäller detaljplan 280, Danviksstrand del av Sicklaön 37:9 och 37:13 m fl. I detaljplanen anges att markanvändningen för fastigheten ska vara kontor och industri. Verksamheten får inte vara störande för omgivningen. Dessutom anges att byggnaden inte får rivras och exteriören inte får förvanskas. Genomförandetiden är 15 år och går ut den 15 november 2016.

Plantillägget strider varken mot gällande översiktsplan eller kommande översiktsplan. För området gäller den fördjupade översiktsplanen för Sickla från 1999 som betonar att den äldre bebyggelsen ska ses som en resurs som ska bevaras och återanvändas. I samrådsförslaget till ny översiktsplan (samråd 15 november 2010 till 31 januari 2011) anges förtätning av den byggda miljön.

Fastigheten ligger även inom området som beskrivs i kvalitetsprogrammet för Nackas norra kust som antogs 1999. Här skrivs att industrialismens storskaliga anläggningar från det sena 1800-talet och framåt dominerar bebyggelsen utmed

farleden. Industrierna har lagt ner sin verksamhet och kvar finns byggnader och andra lämningar från industrierna som idag uppfattas som värdefulla industriminnen. De gamla industriområdena är under starkt förändringstryck. Framförallt är det önskemål om omvandling till bostäder. Nacka har därför utarbetat kvalitetsprogrammet för att slå vakt om kulturhistoriska och landskapsmässiga värden inom riksintresseområdet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har den 30e mars 2011, § 104, uppdragit åt planenheten att inleda planarbete för Sicklaön 37:13.

Planenheten i Nacka kommun gör bedömningen att planens genomförande inte innebär en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därför inte upprättas

TILLÄGG TILL PLANBESTÄMMELSERNA

Ändringen innebär att följande bestämmelser läggs till bestämmelserna i den gällande detaljplanen.

B

Bostäder

k

De karaktärsdrag som angivits i gestaltningsprogrammet skall särskilt beaktas vid ändring

q₁

Balkong utanför fasadliv får inte uppföras

TILLÄGG TILL PLANBESKRIVNINGEN

Förutsättningar och förändringar

Gomanhuset, som invigdes som provcharkuterifabrik 1967 och ritades av KFs arkitektkontor, användes under flera år som laboratorium och kontor. Sedan 2007 har dock huset stått tomt även om flera försök gjorts att hitta nya hyresgäster. Tanken med planen är därför att försöka finna ett annat användningsområde för byggnaden och omvandla den till bostadshus istället. Den mycket speciella byggnaden och den intressanta kulturmiljön gör att denna omvandling måste ske på ett väldigt kontrollerat och försiktigt sätt så att byggnadens exteriör inte förvanskas.

Bebyggelse

Fastigheten är bebyggd med en industribyggnad som klättrar i terrängen.

Inga tillbyggnader tillåts. I Gomanhusets omvandling till bostadshus tillskapas cirka 24 lägenheter och tre verksamhetslokaler i befintlig byggnad.

Kulturmiljö

1960-talsbyggnader med industriell anknytning är sällsynta vid Stockholms inlopp. Gomanhuset är av hög arkitektonisk och kulturhistorisk kvalitet. Husets välexponerade läge har haft stor betydelse för gestaltningen och det utstrålar kvalitet både i utformning, materialval och detaljutförande.

Kulturmiljövården verkar för att ge en så bred bild som möjligt av områdets historiska utveckling och förståelsen för de olika bebyggelseavtrycken ska så långt som möjligt kvarstå. Ombyggnader måste därför göras på sådant sätt att byggnadens historiska ursprung inte otydliggörs.

Ombyggnad och förändring ska ta hänsyn till det kulturhistoriska värdet och utifrån det riksintresse som miljön utgör. Detta medför att ursprungliga fasader och sådana som exponeras mot farleden i princip inte får förvanskas. Förändringar måste ske varsamt för att inte skada den industrihistoriska avläsbarheten. Ursprungliga material och färgsättning ska användas. Reparationer ska ske med material och metod i enlighet med, eller anpassas till, ursprungligt utförande. De koppardetaljer som finns ska bevaras så långt som möjligt. Ett gestaltungsprogram har upprättats för att precisera vilka förändringar av byggnaden som får göras.

Den södra fasaden

Den södra fasaden utmed Östra Finnbodavägen har idag en sluten karaktär utan fönster. Även i den nya fasaden eftersträvas denna slutna karaktär men för att möjliggöra bostäder får fasaden kompletteras med mindre fönster och fyra nya entréer får tas upp.

Den södra fasaden idag, bild tagen från sydost.

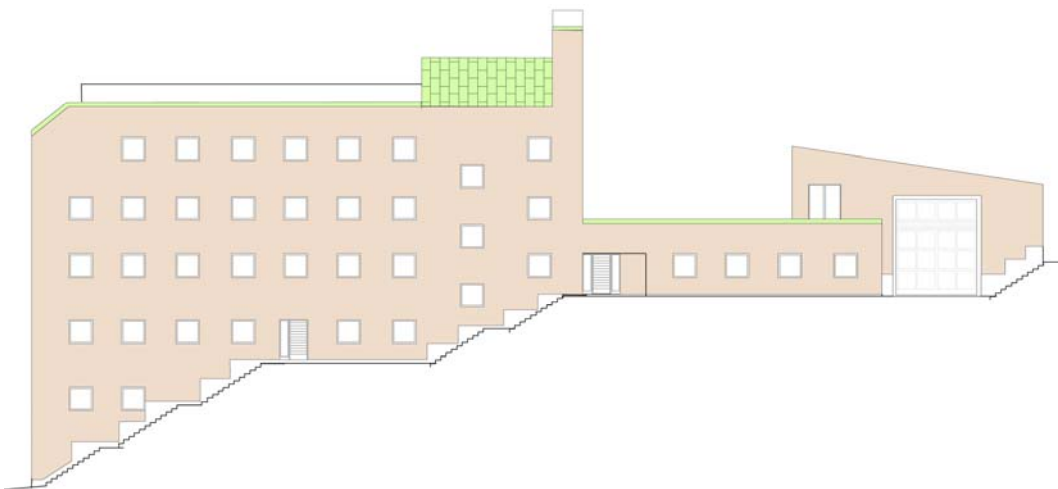
Ändrad söderfasad med nya fönster och entréer.

Den västra fasaden

Den västra fasaden ska bevaras i så hög grad som möjligt. Fasaden får dock kompletteras med fönster i stil med byggnadens ursprungliga, i mått och proportioner som överensstämmer med dessa. Den igenmurade portöppningen får ersättas med ett glasparti som matchar de ursprungliga fönstrens stil. Befintliga entrélägen bevaras.

Den västra fasaden idag, bild tagen från sydväst.

Ändrad västerfasad med glasparti i den gamla industriporten och utgång till terrass på tak.

Den norra fasaden

Även den norra fasadens karaktär ska bevaras i så hög grad som möjligt. För att möjliggöra bostäder måste dock fönstren förstöras. Detta ska göras på sådant sätt att de följer de ursprungliga fönstrens stil. Viktigt är att kunna avläsa den ursprungliga bröstningsnivån genom att denna markeras med en tvärpost. Dessutom medges terrasser på taken.

Den norra fasaden idag, bild tagen från nordost.

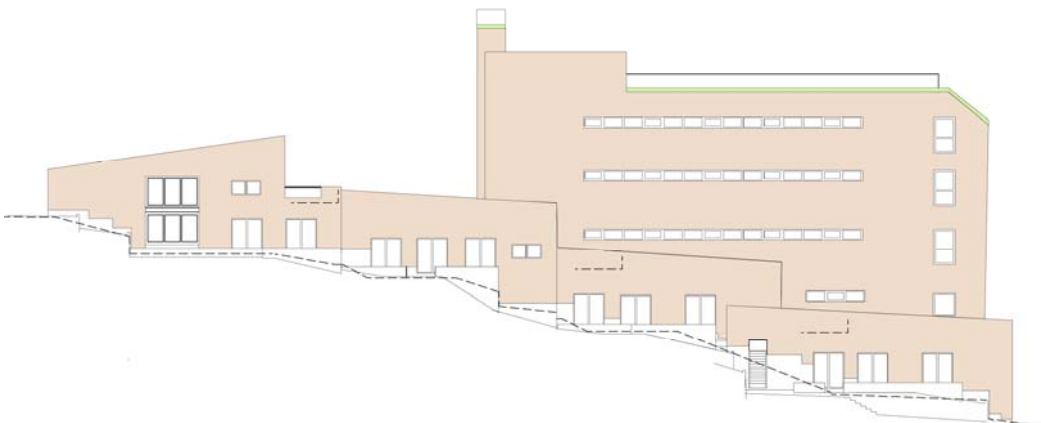
Ändrad norrfasad med större fönster och terrasser på taken.

Den östra fasaden

Fasaden får kompletteras med fönster i stil med de ursprungliga. Dessutom medges fyra hårdgjorda uteplatser i anslutning till fasaden. Uteplatserna markeras med låga stödmurar eller små, smäckra metallstaket.

Den östra fasaden idag, bild tagen från nordost.

Ändrad österfasad med fyra nya uteplatser längs fasaden och nytt entréläge.

Landskap

Naturmarken öster om byggnaden ska bevaras som en grön skyddszon mot intilliggande bostadshus och Danvikshem. Trädgård och park utvecklas och görs tillgänglig genom tillskapandet av en trappstig som förbinder den promenadväg som finns norr om Gomanhuset med Östra Finnbodavägen. Trappstigen markerar utbredningen av de nya uteplatserna och försvårar en privatisering av grönområdet.

Parkering

Tillsammans med de kringliggande bostadsrättsföreningarna har man lyckats uppnå ett parkeringstal på 0,96 parkeringsplatser per lägenhet. Därutöver finns också ett antal motorcykelplatser.

Fyra parkeringsplatser ska samutnyttjas med bostadsrättsföreningen Danviksblick att användas för besöksparkering.

ADMINISTRATIVA FRÅGOR

Ett planavtal har upprättats mellan bostadsrättsföreningen Saltsjön och Nacka kommun i syfte att reglera arbetet att genom ett enkelt planförfarande ta fram förslag till ändring av detaljplan och kostnaden för detta.

TILLÄGG TILL GENOMFÖRANDEBESKRIVNINGEN

Ändringens genomförandetid gäller i 5 år från det datum ändringen vunnit laga kraft.

Ett avtal har upprättats mellan brf Saltsjön och brf Danviksblick som ger tillstånd för de båda bostadsrättsföreningarna att samutnyttja fyra parkeringsplatser som besöksparkering.

Tidsplan

Tredje kvartalet 2011
Fjärde kvartalet 2011

Samråd och underrättelse
Antagande i Miljö- och
stadsbyggnadsnämnden

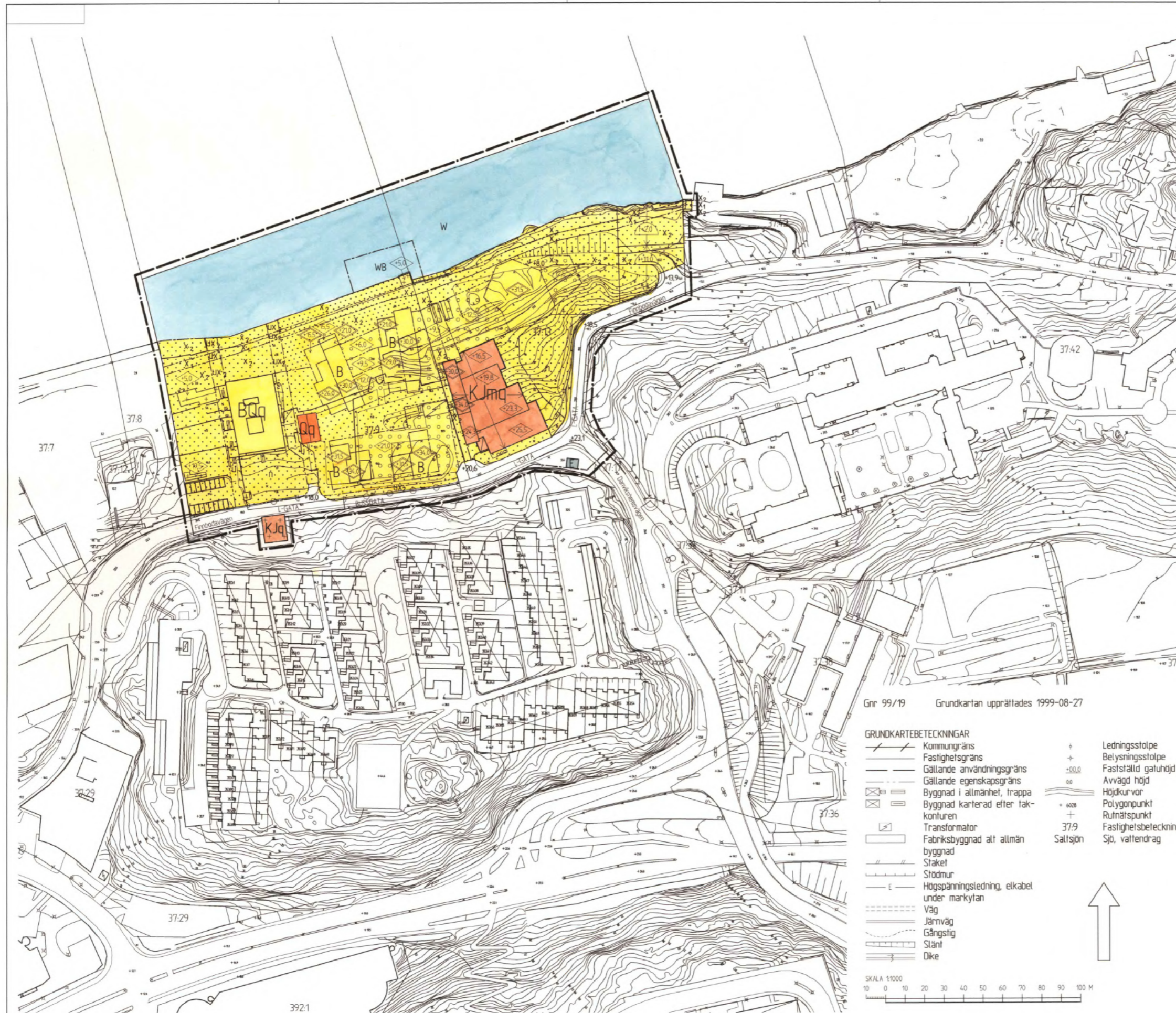
Planenheten
Nacka kommun

Andreas Totschnig
Planchef

Lena Nordenlöw
Planarkitekt

Antagen av miljö- och stadsbyggnadsnämnden 2011-10-19 §309

Viveca Bremmer
Planassistent

DETALJPLANE BETECKNINGAR
 Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Där beteckningar saknas gäller bestämmelsen inom hela planområdet. Endast angiven användning och utformning är tillåten

GRÄNSBETECKNINGAR
 - - - Linje på kartan ritad 3 mm utanför planområdets gränns
 - - - Användningsgräns
 - - - Gällande användningsgräns avsedd att behållas
 - - - Egenskapsgräns
 - - - Gällande egenskapsgräns avsedd att behållas

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN
 Allmän plats
 L-GATA Lokalgata
 BUSSGATA Bussgata
 Kvartersmark
 B Bostäder
 BG Bostäder, kulturresevat
 E Elektrisk nästasjon
 K, J Kontor, industri
 q Kulturresevat
 Vattenområde
 W Öppet vattenområde
 WB Bryggor för intilliggande fastigheter

UTFORMNING AV ALLMÄNNA PLATSER
 + 0,0 Föreskriven höjd över nollplanet

BEGRÄNSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE
 Marken får inte bebyggas
 [] Mark för gårdshus
 [] Mark för byggnas under med körbart bjälklag
 u Marken skall vara tillgänglig för allmänna underjordiska ledningar
 x₁ Marken skall vara tillgänglig för allmän gång- och cykeltrafik
 x₂ Allmänheten får inte utestängas från området
 (1+2,0) Marken skall vara tillgänglig för allmän tunnel, lägsta schaktningnivå i meter över nollplanet

MARKENS ANORDNANDE
 n För stadsbilden och närmiljön betydelsefull vegetation som skall bevaras
 [] Utfart får inte anordnas

UTFORMNING, UTFÖRANDE
 [] Högsta byggnadshöjd i meter över nollplanet
 [] Högsta totalhöjd i meter över nollplanet med undantag för mindre byggnadsdelar

Värdefulla byggnader och områden
 Planområdet utgör en kulturhistoriskt värdefull miljö. Mark och vegetation ingår som viktiga delar och får inte utan särskild prövning ändras eller deformeras. Anläggningar och nybyggnad skall placeras och utformas med särskild hänsyn till omgivningens egenart
 q Byggnaden får inte rivras. Exteriören får inte försvanskas

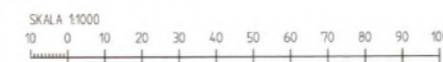
STÖRNINGSKYDD
 m Verksamheten får inte vara störande för omgivningen
GENERELLA BESTÄMMELSER
 Inom områden där markförordningar påträffats skall undersökning och åtgärder ske vid markarbeten i samråd med tillsynsmyndigheten

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER
 Genomförandetiden är 15 år från det datum planen vunnit laga kraft

Detaljplan för
DANVIKS STRAND
 del av Sickläån 37:9 och 37:13 m.fl. i Nacka kommun upprättad i april 2000 justerad i oktober 2000
 Paul Ahkvist
 Miljö & Stadsbyggnad
 Åke Nygren
 Cinnober Arkitekter AB

Gnr 99/19 Grundkartan upprättades 1999-08-27

GRUNDKARTEBETECKNINGAR
 - - - Kommungräns
 - - - Fastighetsgräns
 - - - Gällande användningsgräns
 - - - Gällande egenskapsgräns
 [] Byggnad i allmänhet, trappa
 [] Byggnad karterad efter takkonturen
 [] Transformator
 [] Fabriksbyggnad allmän byggnad
 [] Staket
 [] Stödmur
 [] Högspänningsledning, elkabel under markytan
 [] Väg
 [] Järnväg
 [] Gångstig
 [] Slätt
 [] Dike
 † Ledningsstolpe
 † Belysningsstolpe
 -00,0 Fastställt gatuhöjd
 0,0 Avvägd höjd
 [] Höjdkurvor
 [] Polygonpunkt
 [] Rutnätspunkt
 37,9 Fastighetsbeteckning
 [] Sjö, vattendrag

Godkänd av ONS 2000-10-24 § 168, U. Brummel
 Antagen av KF 2000-12-11 § 213, U. Brummel
 Lagakraft 2001-11-15, U. Brummel
 Dnr KFKS 94-15 214
 Projekt 9150
DP 280

2001/169

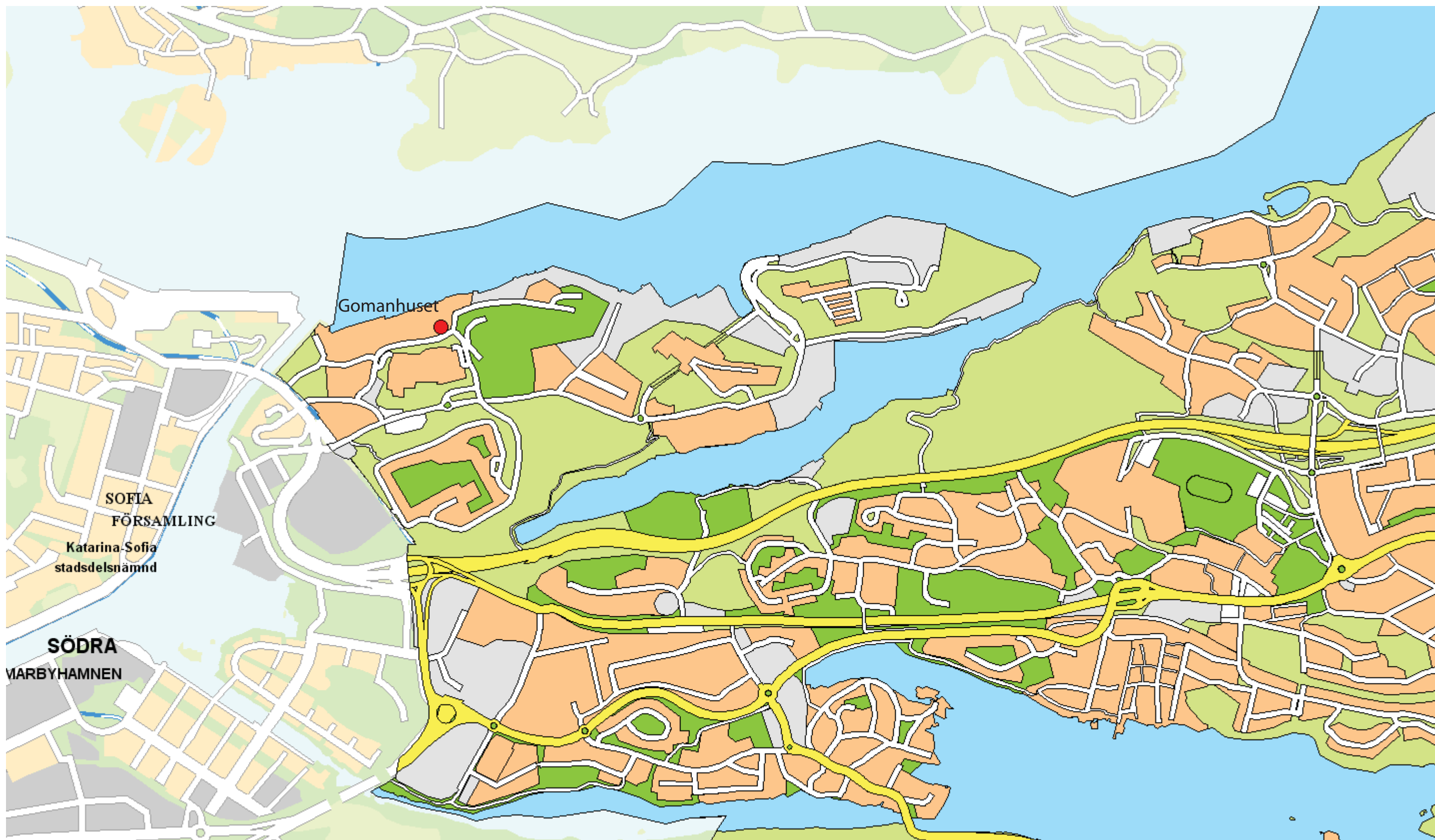

Flygbild över Gomanhuset

Innehållsförteckning

Inledning	Fasad mot söder	Fasad mot väster	Fasad mot norr	Fasad mot öster	Övrig utformning
sidorna 5-7	sidorna 8-10	sidorna 11-15	sidorna 16-18	sidorna 19-22	sidan 23
Syfte med gestaltningsprogrammet	<i>Fasad mot söder</i>	<i>Fasad mot väster</i>	<i>Fasad mot norr</i>	<i>Fasad mot öster</i>	<i>Belysning</i>
Platsens historia	Utformning	Utformning	Utformning	Utformning	<i>Tak</i>
Husets historia	Fasad	Fasad	Fasad	Fasad	<i>Natur</i>
Platsen	Entréer	Entréer	Entréer	Entréer	
Gomanhuset	Fönster	Fönster	Fönster	Fönster	
Rekommendationer	Material och färgsättning	Material och färgsättning	Material och färgsättning	Material och färgsättning	
Kulturhistoriskt värde	Terrass/uteplats	Terrass/uteplats	Terrass/uteplats	Terrass/uteplats	
Övergripande plan- och gestaltningsidé					
Byggnadsutformning					
Förutsättningar					
Planbestämmelse					

Den röda punkten visar Gomanhusets läge i Nacka.

Illustrationsplan med nya uteplatser längs den östra fasaden och nya entréer utmed Östra Finnbodavägen. En ny gångväg förläggs mellan den östra entrén och gångvägen söder därom.

Syfte med gestaltningsprogrammet

Detta gestaltningsprogram är ett tillägg till den gällande detaljplanen DP280 som vann laga kraft den 15 november 2001. Detaljplanen ändras genom ett tillägg för fastigheten Sicklaön 37:13. Gestaltningsprogrammet förtydligar ändringens intentioner och utgör underlag för kommande projekterings- och granskningsinsatser. Detaljplanens tillägg för fastigheten hänvisar i bestämmelser avseende utformning och utförande till gestaltningsprogrammet.

Eventuella avvikelser från gestaltningsprogrammet skall godkännas av kommunantikvarien eller stadsbyggnadskontoret.

Föreliggande gestaltningsprogram har upprättats av Nacka kommuns planenhet i samarbete med Tema-gruppens planavdelning. Foton och gamla perspektiv: Nacka kommun. Illustrationer: Analys & Design.

Platsens historia

År 1551 flyttade Stockholms hospital för sjuka och fattiga från Gråmunkeholmen till Danviken. Hospitalet fick flera jordegendomar för att kunna försörja sig och blev därför en stor jordinnehavare. För att utöka inkomsterna upplät hospitalet mark för andra verksamheter och området blev ett eget litet självförsörjande samhälle. Fram till dess att den industriella revolutionen kom igång på allvar var verksamheterna relativt små och sysselsatte ett fåtal arbetare. I slutet av 1800-talet blev industrierna dock större och området genomgick en stor förvandling då flera stora industrier etablerades, till exempel en superfosfatfabrik,

Bergsunds Mekaniska verkstad i Finnboda, Saltsjöqvarn AB och kvarnen Tre Kronor. 1922 övertogs Tre Kronor av kooperativa förbundet. KF startade även flera andra verksamheter i området såsom ett kafferosteri och ett oljeupplag.

Husets historia

Sveriges första konsumentkooperativ grundades 1850, fler följde och år 1899 slöt de sig samman i Kooperativa Förbundet (KF). Snart kom kooperativ handel att stå för en mycket stor del av den svenska detaljhandeln. I takt med att förbundet blev alltmer rikstäckande kunde föreningarnas inköp samordnas och priserna pressas. Överskotten från partihandeln bidrog till att finansiera uppbyggnaden av KF:s handels- och industrirörelse. Ett snart omtalat arkitektkontor inrättades 1924, till en början för att rita butiksbyggnader men snart även industrier och bostäder.

1935 startade KF ett livsmedelslaboratorium i Stockholm, som flyttades 1954 till Lumafabrikens område. Vid starten 1935 gjordes de flesta kontrollerna på korv av olika slag. Livsmedelslaboratoriet fick 1962 ansvar för kontrollen av de nya egna märkesvarorna Goman och Winner. Enligt bestämmelserna skulle varunamnen endast användas för de högsta kvaliteterna, vilket ledde till att kontrollverksamheten utökades. De gamla lokalerna räckte inte till och projekteringen för en ny laboratoriebyggnad påbörjades.

1965 var ritningarna klara för en byggnad anpassad till en slutnings-tomt på Sicklaöns norra kust mellan

Danvikshem och det gamla så kallade "Dårhuset", alldeles mitt emot Waldermarsudde. KF:s arkitektkontor genom arkitekt Joen Sachs valde att ge huset en terrasshusform med en kontrasterande högre, mycket slank, kontorsdel. Som fasadmateriäl valdes tegel med kopparavtäckningar, material som förekommer bland annat i Danvikshem.

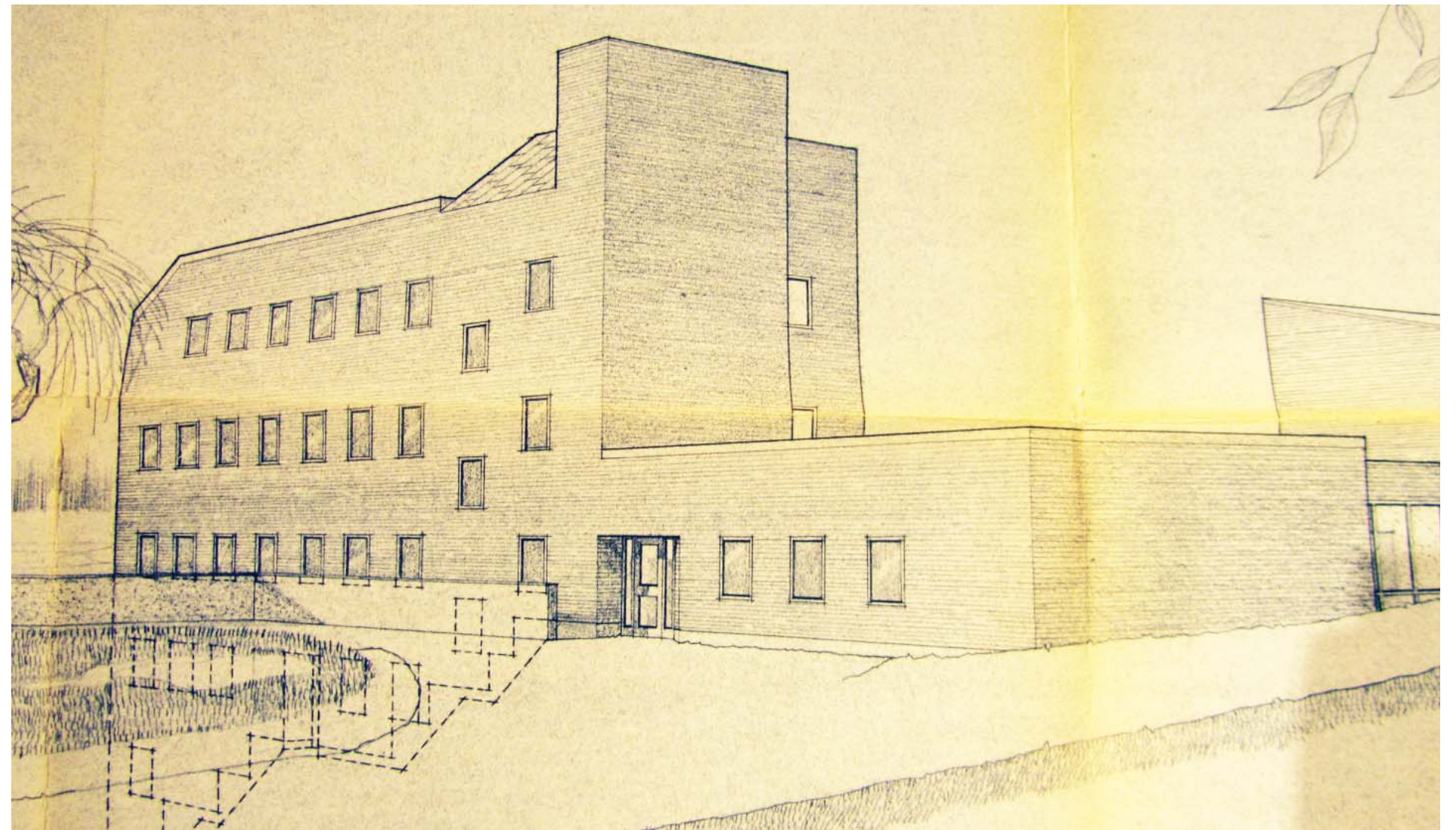
1967 invigdes den "hypermoderna" laboratoriebyggnaden som också inrymde provcharkuterifabrik. Kostnaden för anläggningen uppgick till

hela sju miljoner kronor. Statsrådet Camilla Ohdnoff framhöll i invigningstalet att konsumentrörelsen "måste i vår tid satsa stora resurser på experthjälp, på forskning och kontroll för att rätt kunna tillvarata medlemmarnas intressen att det känns betryggande att veta att kontrollen av varorna, framförallt de lättförstörbara färskvarorna, är så omfattande". Kommentarer kring arkitekturen var att huset har ett "skärt fasadtegel" som "ger ett bestående skönhetsintryck åt hela anläggningens exteriör". Laboratorieavdelningarna mot Danvikshem

beskrevs ligga i anslutning till ett parkområde. Rastbänkar med utsikt över farleden och lövträd som ek, ask, avenbok och kastanj sätter sin prägel på området än idag.

Laboratoriet var beräknat att kunna utföra 60 000 livsmedelsanalyser årligen i syfte, för att citera Aftonbladet 1967, "att skapa bättre vardagsmat". Verksamheten var uppdelad på fyra avdelningar; en produktteknisk, en kemisk, en bakteriologisk samt en utvecklingsavdelning. I högdelen fanns även

bibliotek och ett smakrum/provkök. Provcharkuterifabriken låg i delen mot Finnbodavägen med lastportar i anslutning till vägen. 1981 byggdes byggnaden om till Gomans huvudkontor, exteriören behölls i stort sett oförändrad förutom att några nya fönster togs upp på östra och västra fasaderna. I Nackaboken 1993 skriver Gunnar Sillén att byggnaden stortom och väntar på ny användning. På 2000-talet kom den att kallas för "Point-huset" efter det företag som bedrev verksamhet där fram till 2007. Sedan dess har det stått tomt.

Perspektiv från sydväst, bygglovritning

Platsen

Topografin i området har varit styrande för hur bebyggelsen vuxit fram, industrierna intill vattnet och på de plana delarna och på höjderna bostadsområden. Idag används en stor del av den gamla industribebyggelsen till bostäder och har kompletterats med nya bostadshus som sprängts in däremellan.

Områdets två skilda nivåer kan fortfarande tydligt avläsas - med vattnet och kajen längst ner och den 15 meter höga förkastningsbranten. Det före detta dårhuset, som numera kallas det Gula huset, och Gomanhuset är belägna i sluttningar och trappar sig ner mot norr. Den nedre bostadsbebyggelsen har förhållit sig till det Gula huset genom att den inte får överstiga Gula husets norra takfot.

Kustområdet mellan Saltsjöqvarn och Kvarnholmen klassas som riksintresse för kulturmiljövården. De stora industrierna och institutionernas har präglat området liksom det dramatiska landskapet med förkastningsbranten.

Gomanhuset ligger i en sluttning och trappar sig ner mot norr. I söder ansluter huset mot Östra Finnbodavägen. Väster om huset finns två nybyggda bostadsbyggnader och öster om huset en liten park med vy över Stockholms inlopp. Nedanför huset på kajkanten i nordost finns ytterligare ett nybyggt bostadshus och direkt nedanför finns kajen med kajpromenad och utblickar mot Stockholm.

Huset

Byggnaden är uppförd i rött tegel i löpförband med en sockel av betong. Huset är en typisk produkt av sin tid, det vill säga typisk industri-funktionalism. Byggnaden består av flera volymer - en högdelen med totalt sex våningar och fyra lägre volymer i en våning som trappar sig ner mot kajen. Mellan dessa finns en entréhall med utsikt över vattnet. Byggnaden är uppförd i tegel med relativt flacka pulpettak i papp eller ett koppars. Fönstren sitter högt upp för att ge ljus in i byggnaden men utan tanke på utsikt. Fönstren har smala karmar i trä målade i mörkt brunt. De sitter inplacerade i väggen utan något foder och ger därför ett stramt intryck. Högst upp i det högre huset finns en terrass med ett räcke i metall.

Den södra fasaden som vetter mot gatan är låg, i en våning, och utan fönster. Fasaden ligger med ett minimalt avstånd från gatan. Framför den finns tre stora ventilationsrör.

Från väster består byggnaden av flera olika delar, två lägre och en högre. I den lägre delen närmast gatan finns en stor inlastningsport som tillkommit på senare tid. De två övriga har relativt regelbunden fönstersättning med ganska små kvadratiska fönster. Här finns också två dörrar, en till den mellersta lågdelen och en mitt på högdelen. Jämte fasaden finns en trappa som förbinder gatan med kajen och med det bostadshus som ligger nordväst om fastigheten.

Från norr upplevs byggnaden som störst. Här syns både den norra fasadens kortsida med alla sina sex våningar och fönsterbanden från de lägre byggnadsvolymer. Höghuset har även här kvadratiska fönster i de översta fem våningarna och mindre rektangulära fönster nederst. Den övre lågdelen fönstersättnings

skiljer sig något från de övriga. Fönstren är här av en och samma storlek sammankopplade på rad i ett långt band. De tre nedre lågdelenas fönsterband består av mindre lig-gande fönsterrektanglar över större stående fönsterrektanglar. Här finns också en inglasad entré.

Från öster har höghuset smala fönsterslitsar och i framkant mot vattnet tre kvadratiska fönster. De lägre volymerna framför, har relativt små rektangulära fönster ojämnt

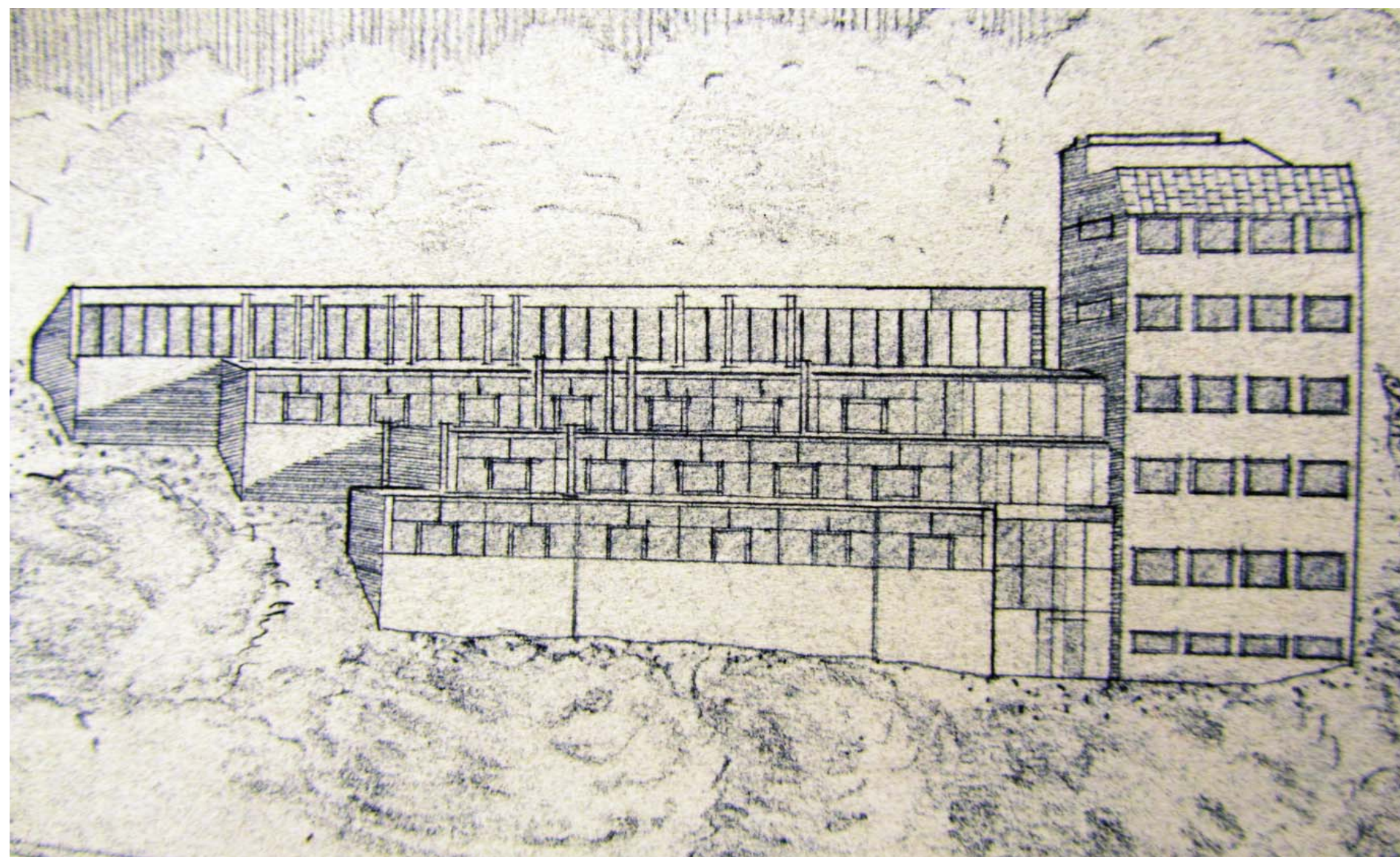
fördelade. I alla fyra lågdelen finns öppningar, vanliga dörrar och i den södra en inlastningsport av senare datum.

Rekommendationer

I Kvalitetsprogrammet för Nackas norra kust kan man läsa att "områdets värden ligger inte enbart i de enskilda byggnaderna utan lika

mycket i områdets topografi och dess glesa, varierade och förhållandevis småskaliga bebyggelsemönster." Här sägs också att det är av stor vikt att de två nivåerna även fortsättningsvis kan urskiljas och att vegetationen öster om Gomanhuset fungerar som en naturlig rumsavgränsning och behövs som ett litet grönområde för bostäderna. Vidare sägs att större delen av denna park ska bevaras och att växtligheten ska kompletteras.

Syftet med planändringen är att möjliggöra en kompletterande användning av byggnaden som bostad. En självklar utgångspunkt i detta sammanhang är att tillvarata byggnadens kulturhistoriska grundkvaliteter och begränsa de förändringar som måste göras i fasaden.

Perspektiv från nordost, bygglovritning

Kulturhistoriskt värde

Nackas norra kust är en del av kulturmiljövårdens riksintresseområde Stockholms farled och inlopp. Bland kärnvärdena närmast huvudstaden räknas olika industrihistoriska uttryck som speglar industriella etableringar vid farleden kring sekelskiftet 1900, i flera fall med innerstadsursprung. Ångkvarnar, livsmedelsindustrier och varvslämningar är några av de verksamheter som lämnat efter sig bebyggelsemiljöer med värden för kulturmiljövården. Gemensamt för flertalet av dessa är att de anlades vid 1800-talets slut och att områdena byggdes ut under 1900-talets första del.

Gomanhuset anlades i likhet med Kvarnholmens livsmedelsindustrier av KF, men representerar ett senare uttryck från 1960-talet och med en ovanlig funktion som livsmedelslaboratorium. 1960-talet tillhör en expansiv fas i Stockholmsregionens historia samtidigt som de första kriserna inom industrin började göra sig gällande. 1960-talsbyggnader med industriell anknytning är sällsynta vid Stockholms inlopp. Av hög arkitektonisk och kulturhistorisk kvalitet är det s k Munspelet/Nya kontoret på Kvarnholmen och Gomanhuset vid Danviksstrand, båda ritade vid 1960-talets mitt av KF:s arkitektkontor som räknades till ett av landets främsta. Arkitektnamn som knyts till byggnaderna är Claes Tottie för Munspelet och Joen Sachs för Gomanhuset.

Husens välexponerade lägen har haft stor betydelse för gestaltningen, även om angreppssätten skiljer dem åt. Munspelet har ett demonstrativt krönläge med en medveten framstickande arkitektur medan Gomanhuset ligger i en sluttning med en mer landskapsanpassad gestaltning. Gemensam nämnare för båda byggnaderna är att de utstrå-

lar kvalitet i utformning, materialval och detaljutförande. De är omistliga inslag i riksintresset Stockholms inlopp och faller under plan- och bygglagens 8 kap 13 §, d v s byggnader som är särskilt värdefulla och som inte får förvanskas. Detta uppmärksammades vid framtagandet av nuvarande detaljplan för Danviksstrand då Gomanhuset skyddades och fick en användningsbestämmelse som syftade till att bevara industrikaraktern. Kulturmiljövården verkar för att ge en så bred bild som möjlig av ett områdes historiska utveckling, där förståelsen för de olika bebyggelseavtrycken så långt det är möjligt ska kvarstå. Ombyggnader vid t ex återanvändning ska därför göras på sådant sätt att byggnadens historiska ursprung inte otydliggörs.

Övergripande plan- och gestaltningsidé

Gomanhuset är en del av en unik plats med en unik historia. Själva huset är ett landmärke tillsammans med de andra större industrifastigheterna i området, men är en senare industrihistorisk representant. Den dramatiska topografin och vattnet liksom närheten till Stockholms innerstad gör huset än mer intressant.

Ombyggnad och förändring ska ske med hänsyn till det kulturhistoriska värdet och utifrån det riksintresse som miljön utgör. Detta medför att ursprungliga fasader och sådana som exponeras mot farleden i princip inte får förvanskas. Förändringar måste ske varsamt för att inte skada den industrihistoriska avläsbarheten.

Naturområdet intill husets östra sida bör kompletteras med trappa och växter för att göra området mer

tillgängligt. Området ska utgöra ett grönt komplement till byggnaden och fungera som avskärmning mot bostadshuset i nordost.

Byggnadsutformning

Förutsättningar

I gällande detaljplan Dp280 betecknas fastigheten Sicklaön 37:13 med "q", det vill säga byggnaden får inte rivas, exteriören får inte förvanskas. Exteriört är byggnaden nära nog i ursprungligt skick.

Avsikten att bygga om Gomanhuset till bostäder får bland annat som följd att nya fönster behövs. Tanken är även att möjliggöra för uteplatser genom terrasser på taken och längs den östra fasaden. De takfönster som finns kommer då att tas bort. Ändringar i interiören kommer att bli omfattande framförallt i de lägre volymerna som använts som lager och industrilokaler.

Planbestämmelse

Detaljplanen, Dp280, kommer att fortsätta gälla. Däremot görs ett tillägg till planbestämmelserna för att precisera användningen av byggnaden. Idag medges användningen industri och kontor för Sicklaön 37:13. Tillägget B medför att även bostäder medges. Vad gäller utformning och utförande läggs bestämmelsen k till, som innebär att de karaktärsdrag och värden som angivits i gestaltningsprogrammet särskilt ska beaktas vid ändring. Skyddsbestämmelsen för kultur q, byggnaden får inte rivas, exteriören får inte förvanskas, får ett tillägg i form av q₁ "balkong utanför fasadliv

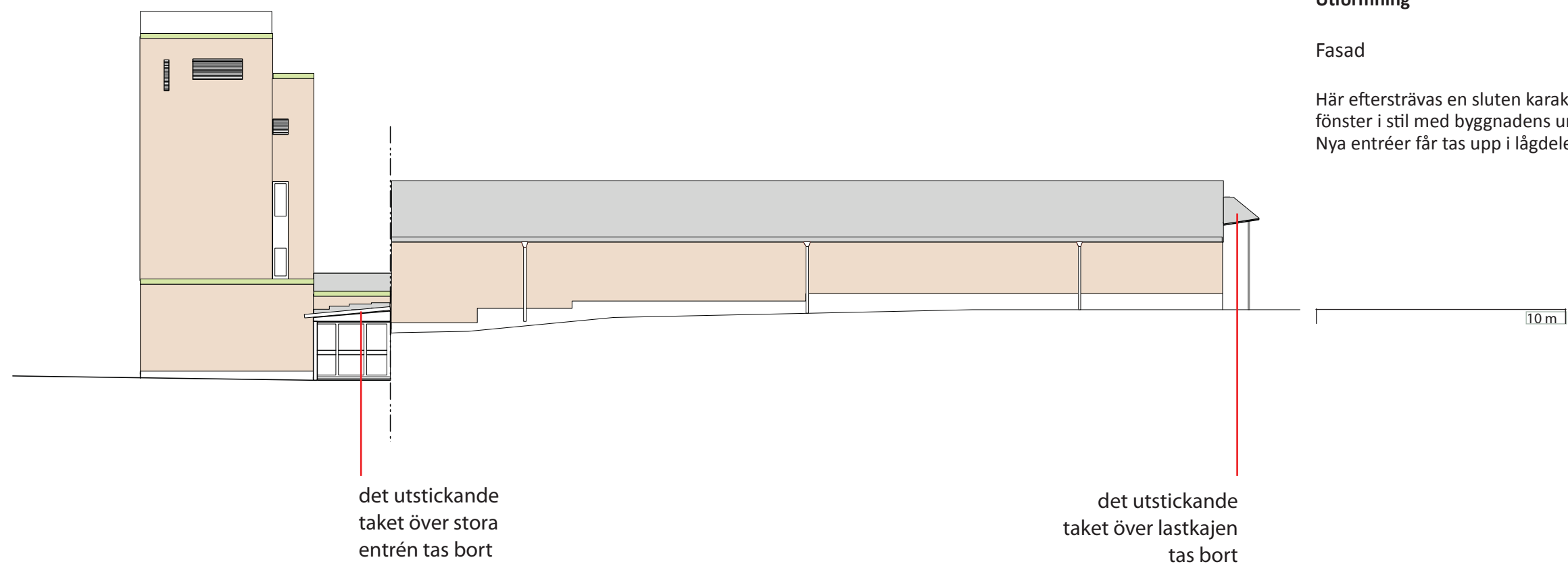
får inte uppföras".

Några bilder från fastigheten innan omvandlingen till bostäder, våren 2011.

Den södra fasaden, bild tagen från sydost.

Befintlig söderfasad.

Ny fasad mot söder med nya fönster och dörrar och borttagna utskjutande tak.

Entréer

Nya entréer får tas upp i lågdelen närmast Östra Finnbodavägen. Marken vid entréerna kan hårdgöras med plattbeläggning. Dörrarna ska utformas i stil med byggnadens ursprungliga dörrar. De ska ha smala karmar i trä och en dropplåt i ett kopparliknande material. Karm och dörrblad ska vara i trä betsade i brunt (kulör S7020-Y30R). De får göras täta utan fönster. Täta dörrar förses med smalt sidofönster i stil med ursprungliga fönster, se rubriken fönster nedan.

Ursprungligt entrélag i delen mellan höghuset och den låga byggnaden närmast Östra Finnbodavägen behålls. Dörren utformas antingen som den befintliga glasdörren med profiler i stål eller med tät dörr i trä och lister och foder i trä, betsad i kulör (S7020-Y30R).

Ursprunglig dörr i den östra fasaden.

Fönster

Samtliga fönster ska utföras med proportioner, mått, profiler och indelning som ursprungliga fönster.

Fönstren ska ligga i fasadliv. De ska ha karmar och bågar i trä i dimensioner lika befintliga. Fönstersnickerier betsas i brunt (kulör S7020-Y30R). Underbleck av kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt. Entrédörrarnas sidofönster ska vara fasta med utformning enligt ovan.

Fönsterdetalj på ursprungligt fönster.

Material och färgsättning

Ursprungliga material och färgsättning ska användas. Reparationer ska ske med material och metod i enlighet med, eller anpassat till, ursprungligt utförande. Koppardetaljer behålles så långt som möjligt.

Terrass/uteplats

Inga terrasser eller uteplatser anordnas längs de södra fasaderna.

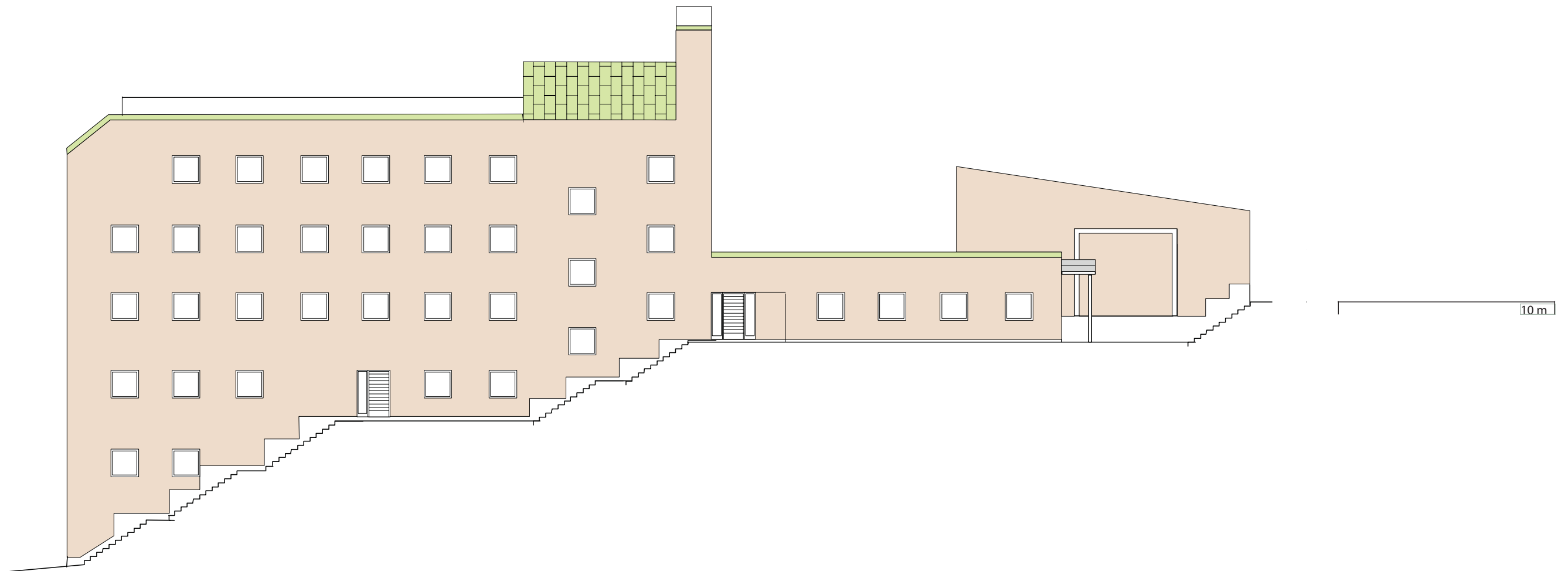

Fasaddetaljer; takfot i koppar och vattenutkastare.

Fasad mot väster

Den västra fasaden, bilder tagna från sydväst.

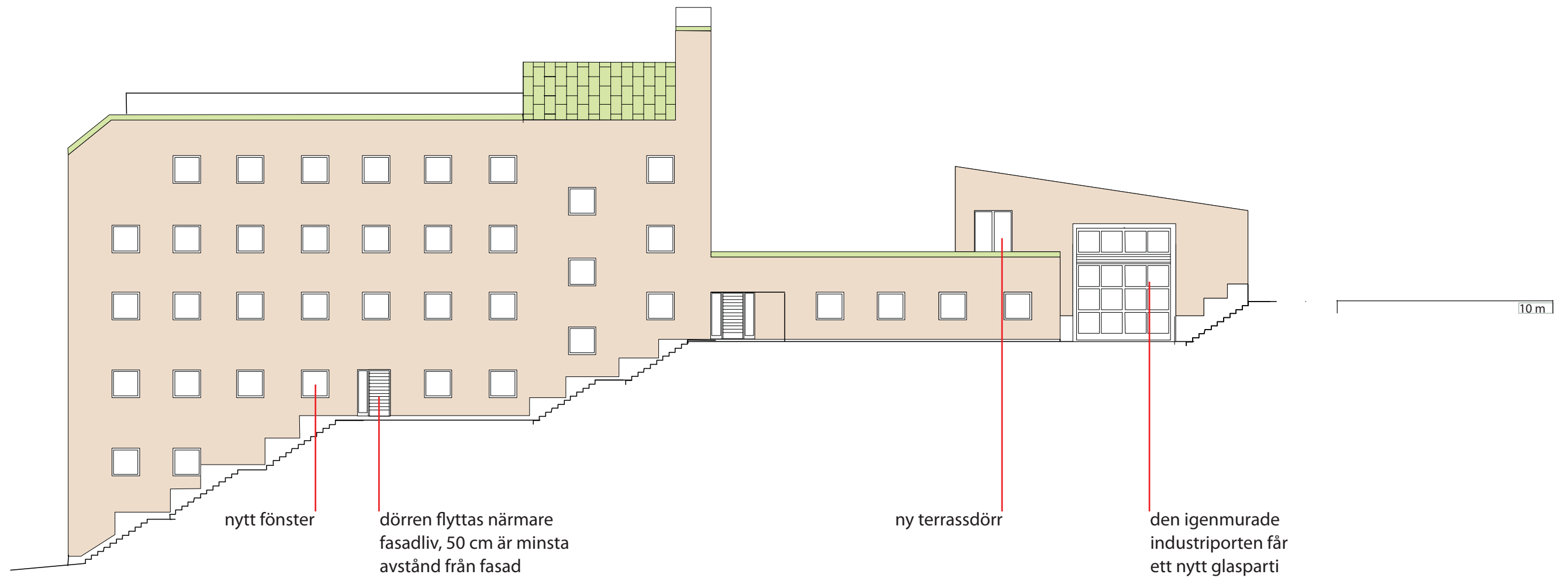

Ursprunglig fasad mot väster.

Utformning

Fasad

De västra fasaderna ska bevaras i så hög grad som möjligt. Fasaden får kompletteras med fönster i stil med byggnadens ursprungliga fönster, enligt fasadillustration. Befintliga entrélägen bevaras, enligt illustration. Den äldre igenmurade portöppningen ersätts med glasparti som matchar de ursprungliga fönstrens stil. Nya terrassdörrar i glas medges för utgång på den låga mellanvolymens tak, enligt illustration.

Föreslagen fasad mot väster.

Entréer

Nya entréer får inte tas upp, gamla entrélägen behålls. Västra entrén får flyttas närmare fasad. Dörrpartiet får inte flyttas närmare än 50 cm från fasadliv. Entrétaget ska fortsatt ha tegeltak. Dörrarna ska utformas i stil med byggnadens ursprungliga dörrar. De får göras täta utan fönster. Karm och dörrblad ska vara i trä betsade i brunt (kulör S7020-Y30R). Täta dörrar förses med smalt sidofönster i stil med ursprungliga fönster, se rubriken fönster nedan.

Ursprunglig darr i fasad mot väster.

Fönster

Samtliga fönster ska utföras med proportioner, mått, profiler och indelning som ursprungliga fönster.

Fönstren ska ligga i fasadliv. De ska vara pivåhängda med karmar och bågar i trä i dimensioner lika befintliga. Fönstersnickerier betsas i brunt (kulör S7020-Y30R). Underbleck av kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt. Entrédörrarnas sidofönster ska vara fasta med utformning enligt illustration ovan.

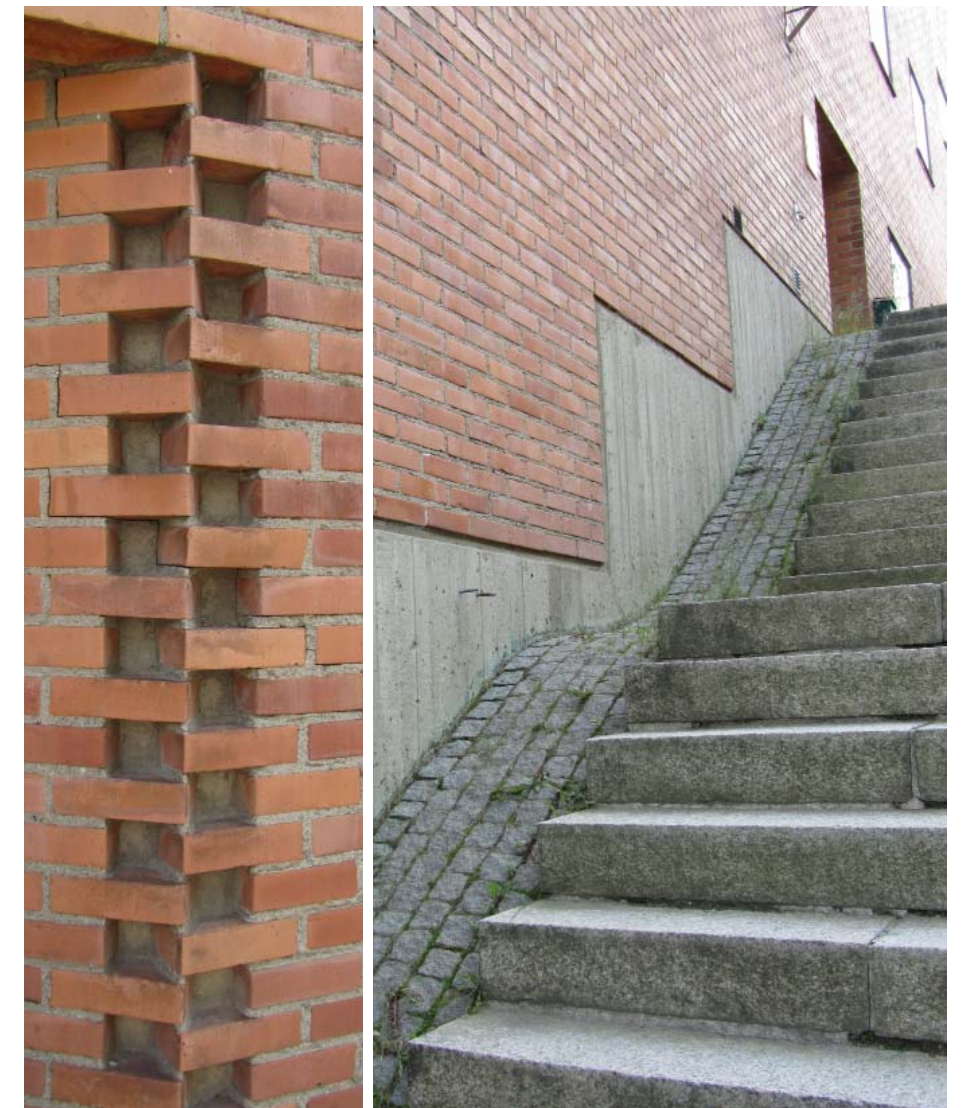
Den gamla industriporten ersätts med ett fast glasparti i stil med ursprungliga fönster. Karmar och bågar ska antingen vara utformade i trä eller stål. Snickerier betsas i brunt (kulör S7020-Y30R). Underbleck i kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt. Stålprofiler ges ett utseende i stil med ursprunget. Se illustration.

Fönsterdetalj droppbleck i plåt. Igenmurad industriport i den västra fasaden.

Material och färgsättning

Ursprungliga material och färgsättning ska användas. Reparationer ska ske med material och metod i enlighet med, eller anpassat till, ursprungligt utförande. Koppardetaljer behålls så långt som möjligt.

Detaljer från västra fasaden, ett snedställt hörn och trappan som möter fasaden.

Terrass/uteplats

Nya terrassdörrar i glas medges för utgång på den låga mellanvolymens tak, enligt illustration. Glasdörrarna utformas som ursprungliga fönster med relativt tunna karmar och bågar i trä, betsade i brunt (kulör S7020-Y30R) och underbleck i kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt.

Eventuella räcken utformas som ursprungligt räcke i metall (på högdelen) i avskalad design och med total höjd om 1100 mm (räcke + terrassmur). Smala räckesständer, smäcker överliggare och stolpar av metall ger maximala utblickar. Fastsättning sker på taket.

Ursprungligt räcke på högdelen.

Fasad mot norr

Den norra fasaden, bilden är tagen från nordost.

Utformning

Fasad

De norra fasaderna ska bevaras i så hög grad som möjligt. Fasaden får förstorade fönster enligt illustration. Fönstren ska vara i stil med byggnadens ursprungliga fönster. Befintligt entréläge bevaras i mellanrummet mellan högdelen och de terrasserade lågdelen, enligt illustration. Nya terrasser medges på taken till de tre nordliga byggnadsvolymerna, enligt illustration. Terrasserna får förses med räcken enligt ursprunglig stil.

Ursprunglig fasad mot norr.

Ny fasad mot norr med större fönsteröppningar och glasad entré.

Entréer

Nya entréer får inte tas upp, befintligt entréläge behålls. Dörren ska utformas i stil med den ursprungliga dörren i trä eller i glas med kringliggande glasparti som antingen har profiler i stål eller betsat trä (kulör S7020-Y30R).

Den befintliga entrén i norrfasad.

Fönster

Samtliga fönster ska utföras i proportioner, mått, profiler och indelning som ursprungliga fönster.

Fönsterarean utökas genom att fönsterbröstningen sänks, enligt illustration. Fönstren ska ligga i fasadliv. De ska vara fasta eller öppningsbara med karmar och bågar i dimensioner lika befintliga. Karmar och bågar ska antingen vara utformade i trä eller stål. Snickerier betsas i brunt (kulör S7020-Y30R). Underbleck i kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt. Stålprofiler ges ett utseende i stil med ursprunget.

Ursprungliga fönster i fasad mot norr.

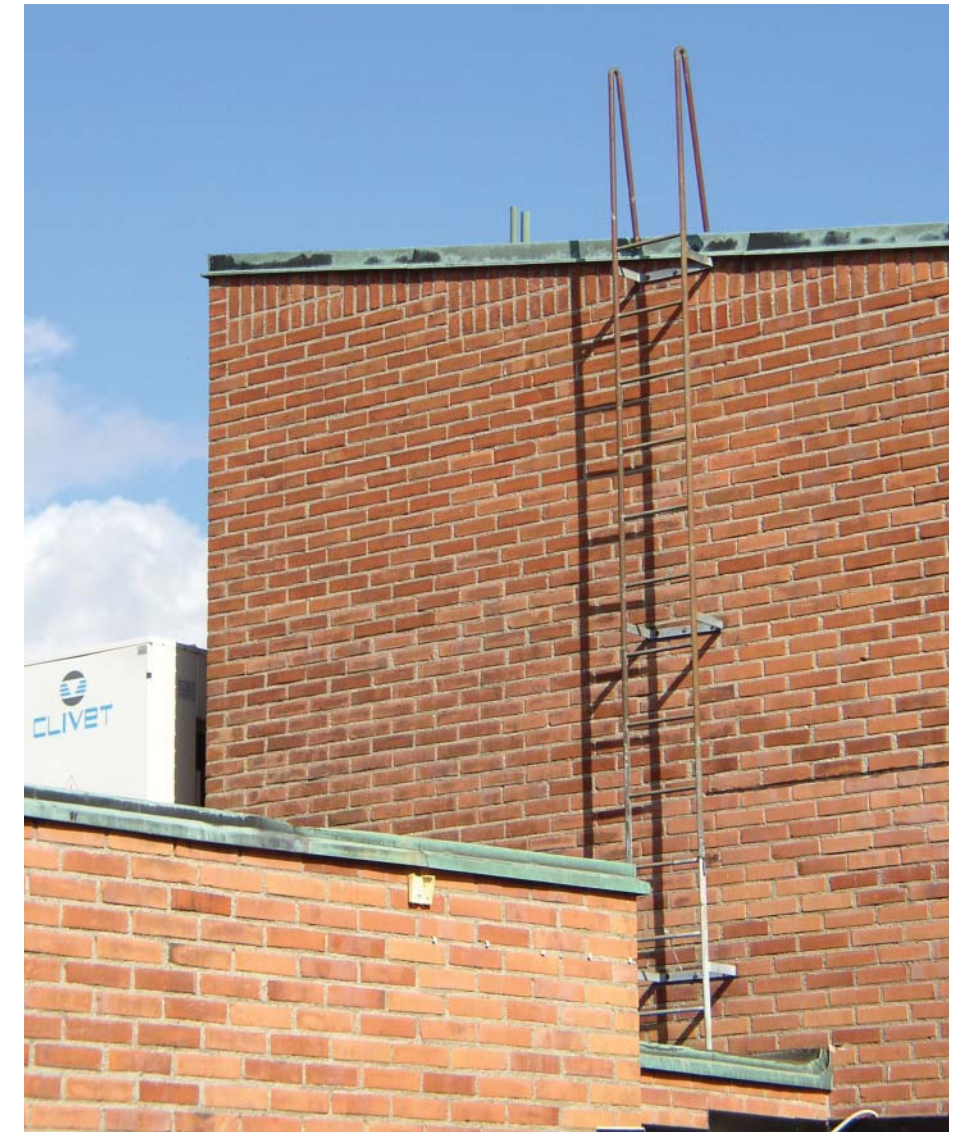
Material och färgsättning

Ursprungliga material och färgsättning ska användas. Reparationer ska ske med material och metod i enlighet med, eller anpassat till, ursprungligt utförande. Koppardetaljer behålls så långt som möjligt.

Terrass/uteplats

Terrassdörrar ska utföras med proportioner, mått, profiler och indelning som omgivande fönstersättning.

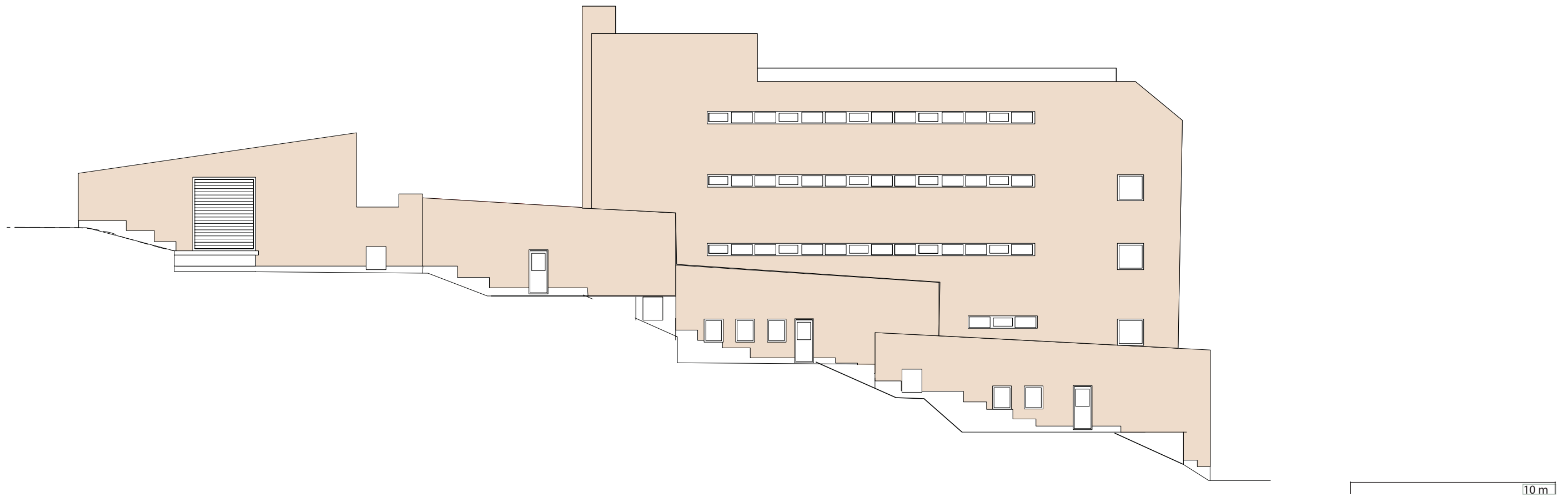
Eventuella räcken utformas som ursprungligt räcke i metall (på högdelen) i avskalad design och med en total höjd om 1100 mm (räcke + terrassmur). Smala räckesståndare, smäcker överliggare och stolpar av metall ger maximala utblickar. Fastsättning sker på taket.

Taken på de olika byggnadsvolymerna möter varandra.

Den östra fasaden, bilden är tagen från nordost.

Ursprunglig fasad mot öster.

Utformning

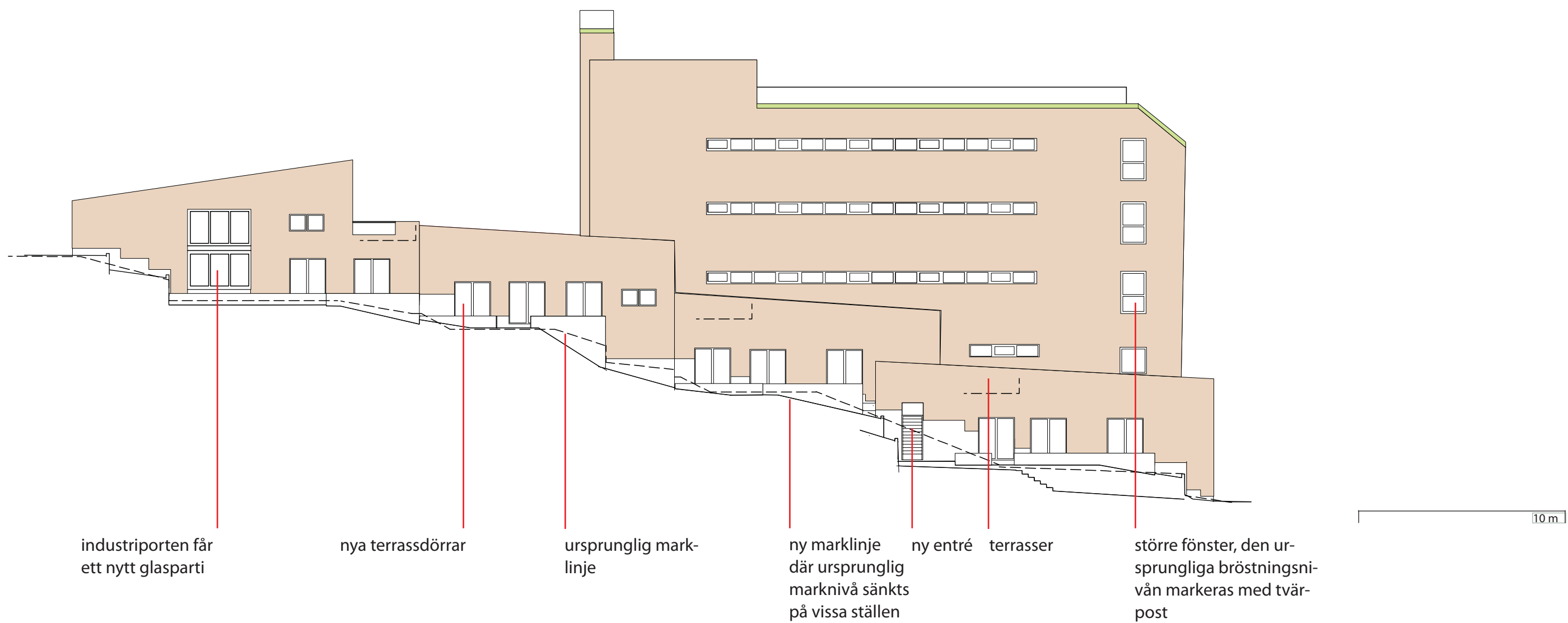
Fasad

Fasaden får kompletteras med fönster, enligt illustration. Dessa ska vara i stil med byggnadens ursprungliga fönster. Nya uteplatser medges i anslutning till den östra fasaden innanför föreslagen ny promenadväg/trappor mellan byggnaden och naturområdet i öster. Uteplatserna matchar husets placering och trappas av mot intilliggande uteplats. Nya terrassdörrar i glas medges för utgång till uteplatserna. Uteplatsen får förses med räcken i ursprunglig stil. Den äldre portöppningen ersätts med glasparti som matchar de ursprungliga

fönstrens stil (se under rubriken fönster nedan).

Entréer

Ny entré får tas upp i den östra fasaden enligt illustration och ansluta till trappa/gångväg öster om byggnaden. Marken vid entrén kan hårdgöras med plattbeläggning. Dörren ska utformas i stil med byggnadens ursprungliga dörrar. Den ska ha smala karmar i trä och en dropplåt i ett kopparliknande material. Karm och dörrblad ska vara i trä betsade i brunt (kulör S7020-Y30R). Den får göras tät utan fönster. Tät dörr förses med litet fönster ovanför dörren i stil med ursprungliga fönster, se rubriken fönster nedan.

Ny fasad mot öster med större fönsteröppningar och ett nytt glasparti i industriporten.

Fönster

Fönstren ska ligga i fasadliv. De ska ha karmar och bågar i trä i dimensioner lika befintliga. Fönstersnickerier betsas i brunt (kulör S7020-Y30R). Underbleck av kopparliknande material. Fönstren kan ha ett droppbleck i plåt.

Terrassdörrarna ska ha relativt tunna karmar och bågar i betsat, brunt trä (kulör S7020-Y30R) och underbleck i kopparliknande material. Terrassdörrarna kan förses med ett droppbleck i plåt.

Den äldre portöppningens glasparti ska matcha de ursprungliga fönstrens stil (se ovan). Utgång till förhöjd terrass medges på befintlig lastbrygga. Terrassdörr ska utföras i samma stil som intilliggande glasparti.

Material och färgsättning

Ursprungliga material och färgsättning ska användas. Reparationer ska ske med material och metod i enlighet med, eller anpassat till, ursprungligt utförande. Koppardetaljer behålles så långt som möjligt.

Den norra fasaden, bilden är tagen från nordost.

Terrass/uteplats

Uteplatserna får fyllas ut/schaktas ur enligt illustration, se ny fasad öster. Tegelfasaderna måste hållas fria.

Uteplatserna får hårdgöras med plattsättning och hägnas in med låg mur eller räcken i samma stil som ursprungligt räcke i metall (på högdelen). Räckets ska vara lågt och hållas i en avskalad design med smala räckesståndare, smäcker överliggare och stolpar av metall. Fastsättning sker i mark. Låg mur får uppföras med maximal höjd om 500 mm. Marken får planteras med mindre buskar och perenner.

Befintlig lastbrygga rivs.

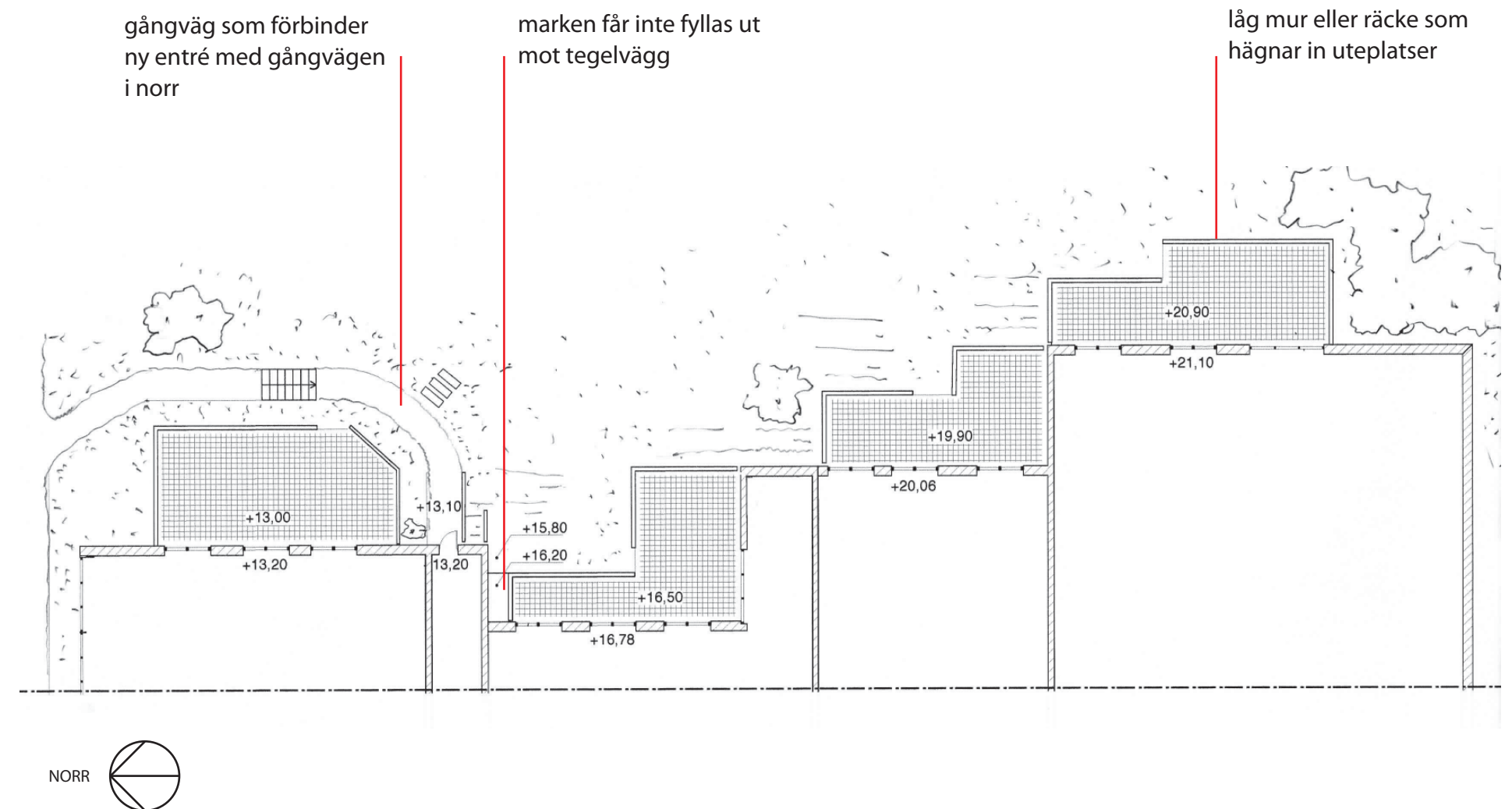

Illustration av uteplatser längs den östra fasaden.

Övrig utformning

Belysning

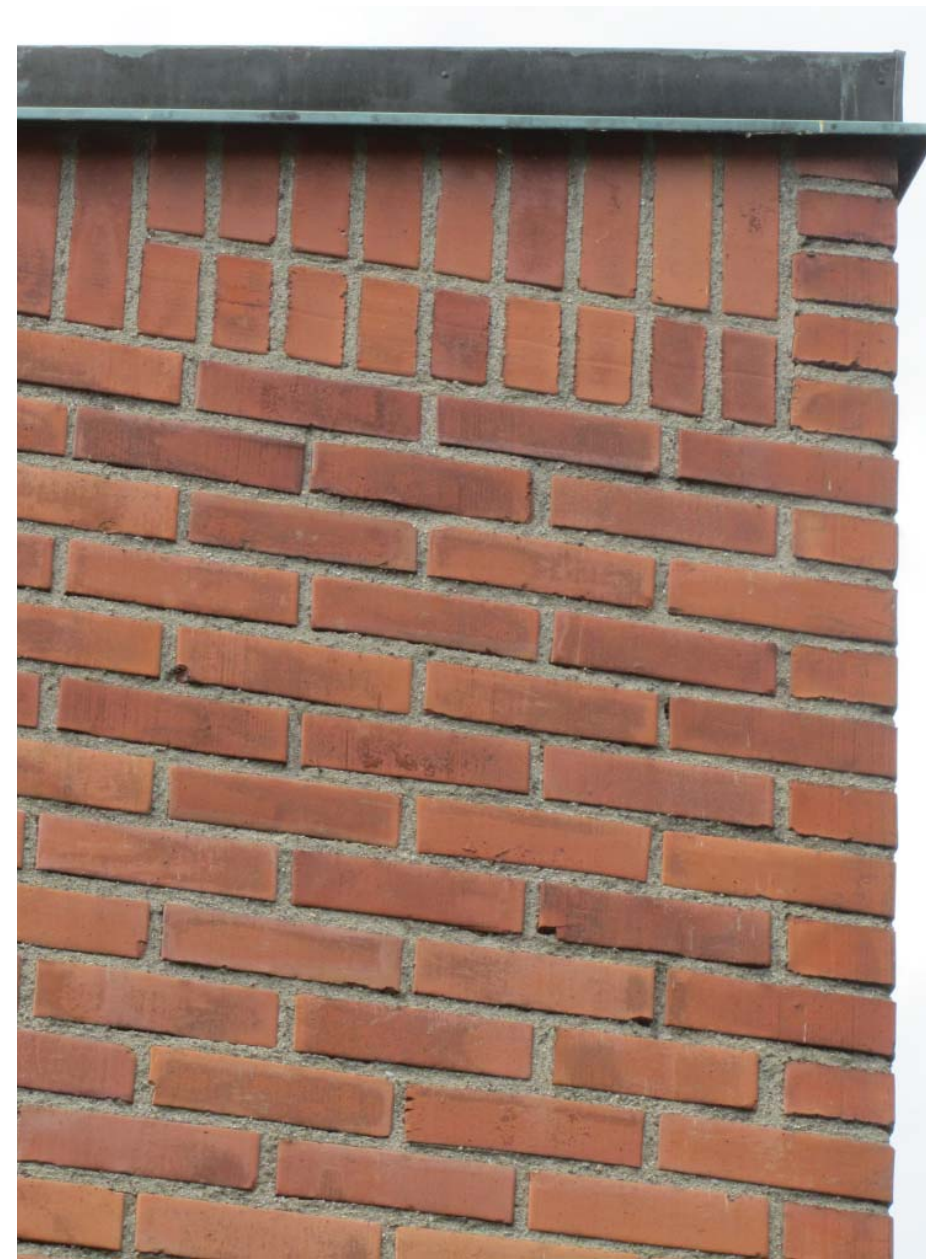
Nya armaturer ska ha en industriell karaktär och ett modernt formspråk, till exempel Tolbod från Louis Poulsen. På den västra fasaden finns armaturer som ska bevaras, se bild. Kompletteringar kan göras i samma stil som dessa med kupa i glas och pelare i ett kopparliknande material i avskalad industridesign.

Befintlig armatur på den västra fasaden.

Tak

Taken ska utformas enligt ursprungliga tak. Takterrasser får ordnas på vissa platser, se ovan. Takfötter och plåttäckningar ska utformas i stil med ursprunget.

Ursprunglig fasad mot norr.

Natur

Naturområdet öster om byggnaden bör förseas med trappa och gångväg som placeras mellan husets uteplatser och parken för att tillgängliggöra området, se illustrationsplan.

Området bör röjas från sly och hållas klippt.

Området kan kompletteras med buskar och perenner.

Befintlig Avenbok i parken.